

ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ ТА ЗЕМЕЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ – МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ¹

АНОПРІЄНКО Т.В., ХВОСТЕНКО К. А

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

61002, Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

E-mail: katya.khvostenko@mail.ru

Базовий простір створення єдиного інформаційного простору будь-якої держави – розробка земельно-інформаційної системи держави (ЗІС).

Основа будь-якої земельно-інформаційної системи – територіальна прив'язка інфраструктури до топографічного плану території, оснований на даних земельного кадастру. Вирішення практичних задач, які потребують аналізу і оцінки комплексної інформації про інфраструктуру території в поєднанні з просторовими картографічними даними доцільно вирішувати за допомогою сучасних геоінформаційних технологій. Вони є базовими технологіями для функціонування земельної інформаційної системи. Такі технології забезпечують накопичення територіально-комбінованих даних, їх системний аналіз, інтерпретацію у вигляді картографічних зображень засобами машинної графіки.

Мета земельно-інформаційної системи – надання у будь-який час об'єктивної інформації про земельні ресурси, змінення їх стану, якості і структури, динаміки використання земель і землекористувань з метою розробки і реалізації раціональної державної земельної політики, створення сприятливого інформаційного, технологічного і нормативно-правового середовища для забезпечення переходу до стійкого розвитку економіки.

Головна задача ЗІС – створення динамічного багаторівневого інформаційного простору, в якому інформація про природно-географічне середовище, її антропогенної трансформації і соціально-економічних умовах життя населення була б представлена у своїй предметній відособленості і системному взаємозв'язку в часі і просторі, уніфікована і об'єднана на основі просторово-координатної єдності.

Прагнення забезпечити максимальну інтеграцію і співробітництво між різними користувачами інформації про землю спонукало до створення середовища чисельних земельно-інформаційних систем особливої групи, в основі яких лежить кадастр. Вони отримали назву кадастрових земельно-інформаційних систем (КЗІС). Ця частина більш крупної правової і фіскальної бази ЗІС, яка містить інформацію про права володіння і користування, а також фіскальну інформацію, що має відношення до оподаткування. Поєднання правової і фіскальної інформації в одній системі досить логічно, оскільки кадастрова ділянка може служити просторовою основою текстового компоненту обох інформаційних баз. Це також відображає історичну еволюцію кадастру в Європі, на верхньому рівні якої знаходяться державні земельно-кадастрові інформаційні системи, в основу яких покладені земельно-кадастрові

дані. Інформаційні ресурси є майном на певних правах власності і, відповідно, можуть бути державними і недержавними.

Вихідною інформацією для земельного кадастру є матеріали географічної (геодезичної) інформаційної системи (ГІС), одержані у вигляді карт, планів (космічних, аеро-, фото-, або наземних топографічних зйомок, які переробляються шляхом дигіталізації і сканування у цифрові кадастрові карти і плани.

Коли мова йде про удосконалення його ведення на базі сучасних технічних засобів та інформаційних технологій з метою збору, зберігання, обробки і розподілу інформації між споживачами, то цим діям відповідає назва – автоматизована система ведення державного земельного кадастру (АСДЗК).

Вперше широкого застосування автоматизована система земельно-кадастрових даних набуло на початку 80-х років ХХ ст., коли в системі Інституту землеустрою УААН активно використовувалися електронно-обчислювальні машини (ЕОМ) єдиної системи (ЄС) для розв'язку багатофакторних рівнянь регресії з метою визначення урожайності сільськогосподарських культур і затрат на їх вирощування на оцінюваних типах ґрунтів. При цьому в автоматизованому режимі проводилася обробка й аналіз вихідних даних для оцінки земель, зосереджених у спеціальних формулярах.

Метою АСДЗК є: наглядне відображення в комплексі картографічних і цифрових даних щодо земельних ресурсів; забезпечення оперативного одержання земельно-кадастрової інформації для управління земельними ресурсами; скорочення строків, зниження трудових затрат на складання і оформлення земельно-кадастрових документів та підвищення якості їх виконання; підвищення інтелектуального рівня праці інженерно-технічних працівників зі земельного кадастру та землевпорядкування

З економічної точки зору система забезпечує удосконалення точності самих показників кадастрової інформації, скорочує до 80% витрати на відрядження, телефонні розмови та інші засоби передачі та погодження інформації, знижує можливість виникнення земельних спорів, що забезпечує економію непродуктивних трудових затрат на їх розгляд, суттєво підвищує оперативність обміну даними і їх вірогідність. Крім того, АСДЗК забезпечує удосконалення точності самих показників кадастрової інформації, що посилює економічне стимулювання раціонального використання земель, ефективності капітальних вкладень на їх поліпшення й охорони.

¹ Геоінформаційні та земельно-інформаційні системи – механізм державного управління земельними ресурсами / Анопрієнко Т.В., Корніюк Р. А. / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Геоінформаційна підтримка сталого розвитку міст» 17 квітня 2014 р., Харків : ХУПС, 2014. – С. 8-9.